

# Kitaabka Daanyeel - Boqol iyo Shan iyo Labaatan

*Furfuridda Muhiimadda Nebinimada: Fasiraadda Daanyeel 11:40 iyo Saameynteeda Masiixiyadda Casriga ah*

Jeff Pippenger  
2024-03-09

Aayadda afartanaad ee Daanyeel kow iyo tobnaad waxay ka bilaabataa wakhtiga ugu dambaysta, laakiin aayaddu waxay tilmaamaysaa laba wakhti oo ugu dambaysa, sidaas darteedna waxay u oggolaanaysaa ardayga waxsii sheegidda inuu la waafajiyo wakhtiga ugu horreeya ee ugu dambaysta iyo wakhtiga labaad ee ugu dambaysta. Marka adeegsiggan la sameeyo, xariiqda taariikhda Millerite-ka ee bilaabatay 1798 waxay barbar socotaa taariikhda Maraykanka ee 1989. Labada xariiq waxay tilmaamayaan xariiqda geeska Protestanka runta ah iyo xariiqda geeska Jamhuuriga ee bahalka dhulka ee Muujintii cutubka saddex iyo tobnaad. Labada xariiqba waxay ka bilaabmaan wakhtiga ugu dambaysta ee 1798, wakhtiga ugu dambaysta ee 1989-na si fudud ayuu u kaabayaa oo u bixiyaa markhaati labaad oo ku saabsan calaamadaha runta ee lagu furay aayadda.

Dhaqdhaqaaqa malaa'igta saddexaad waxay timid Oktoobar 22, 1844, hase ahaatee waxaa dib loo dhigay kacdoonkii toddobada sano socday ee 1856 ilaa 1863. Imaatinka malaa'igta saddexaadna waxaa lagu celiyey Sebtembar 11, 2001. Sannadkii 1863 waxaa tusaale u ahaa degitaankii ugu horreeyey ee reer binu Israa'iil hore ee Kaadeesh iyo kacdoonkii tobankii basaasiin, halka Sebtembar 11, 2001 lagu tusaaleeyey degitaankii ugu dambeeyey ee reer binu Israa'iil hore ee Kaadeesh iyo kacdoonkii Muuse. Kacdoonkii 1863 wuxuu metelay kacdoonkii ugu horreeyey ee Kaadeesh, kaas oo dhalay xukun dhimasho ah oo cidlada dhexdeeda ah. Kacdoonkii Sebtembar 11, 2001 wuxuu metelay kacdoonkii ugu dambeeyey ee Kaadeesh, kaas oo sababay dhimashada hoggaanka Adventism-ka La'odikiya.

Soo degiddii malaa'igta ee Ogosto 11, 1840, taas oo bilow u noqotay dhaqdhaqaaqii 1840 ilaa 1844, oo Walaasha White ugu yeertay muujin ammaan oo awoodda Ilaah ah, waxay astaan ahaan u tilmaantay Sebteembar 11, 2001, waxayna aqoonsatay muujin ammaan oo awoodda Ilaah ah.

“Malaa'igta ku biiraya ku dhawaaqidda farriinta malaa'igta saddexaad waxay tahay inuu dunida oo dhan ku iftiimiyo ammaantiisa. Halkan waxaa lagu sii sheegay hawl baaxaddeedu dunida oo dhan gaadhayso iyo awood aan caadi ahayn leh. Dhaqdhaqaaqii imaatinka ee 1840–44 wuxuu ahaa muujin ammaan oo ah xoogga Ilaah; farriintii malaa'igta kowaad waxaa la gaadhsiiyey saldhig kasta oo hawlgal misiyeened oo dunida ku yaal, oo dalalka qaarkoodna waxaa ka jiray xiisaddii diineed ee ugu weynayd ee lagu arkay waddan kasta tan iyo Dib-u-habayntii qarnigii lix iyo tobnaad; hase yeeshee kuwaas waxaa ka sii weynaan doona dhaqdhaqaaqa xoogga badan ee ka dhasha digniinta ugu dambaysa ee malaa'igta saddexaad.”  
The Great Controversy, 611.

Imaatinkii ugu horraysay ee malaa'igta saddexaad 22-kii Oktoobar, 1844 (Qaadeesh kii ugu horreeyey), waxay ahayd in shaqada la dhammeeyo, laakiin dadka Ilaah waxay doorteen inay hoggaamiye cusub samaystaan oo ay Masar ku noqdaan. Markii la gaadhay 1863, waxay “dib u dhiseen Yerixoo”, halkii ay kaga qayb qaadan lahaayeen shaqada Ilaah ee duminta derbiyadii Yerixoo. Sidaas daraaddeed waxaa ku dhacay habaar, kaas oo ahaa dhimasho cidlada dhexdeeda.

Markaasuu Yashuuca iyaga ku dhaariyey, isagoo leh, Ninkii hortiisa Rabbiga ka kacaa oo dhisa magaaladan Yerixoo, inkaar ha ku dhacdo; aasaaskeedana wuxuu ku dhigi doonaa curadkiisa, oo irdaheedana wiilkiisa ugu yar ayuu ku taagi doonaa. Yashuuca 6:26.

Sidii reer binu Israa'iilkii hore ee Kaadeeshkii ugu horreeyey, oo diiday farrintii Yashuuca iyo Kaaleeb, caasinimadii reer binu Israa'iilka casriga ah ee Kaadeeshkii ugu horreeyey (1863) waxay dushooda keentay habaarkii Yashuuca. Markii malaa'igtii saddexaad soo noqotay Sebtembar 11, 2001 (Kaadeeshkii ugu dambeeyey), waxaa billowday hawshii ugu dambaysay ee ka horraysay in Ilaah dumiyo Yerixoo iyo derbiyadeeda.

Oktoobar 22, 1844, waxay astaan u tahay imaatinka malaa'igta saddexaad, sidaas darteedna waxay astaan u tahay imaatinka Axadda dhowaan iman doonta ee maalmaha ugu dambeeya. 1863 waxay astaan u tahay dhammaadka muddadii imtixaanka ee malaa'igta saddexaad oo bilaabatay Oktoobar 22, 1844. Sidaas awgeed 1863 waa astaan u ah sharciga Axadda ee dhowaan iman doona, waayo Ciise mar walba dhammaadka ayuu ku matalaa bilowga. Sannadkii 1863, qaranku wuxuu u kala qaybsamay laba dabaqadood, sidaas oo kalena, marka la gaaro sharciga Axadda, laba dabaqadood ayaa la muujin doonaa.

Muddadii imtixaanka ee malaa'igta saddexaad ee taariikhda Millerite waxay bilaabatay 1844 waxayna ku dhammaatay 1863, bilowga iyo dhammaadkuna labaduba waxay calaamadeeyeen sharciga Axadda ee maalmaha ugu dambeeya. Taariikhda u dhexaysa bilowga (1844) iyo dhammaadka (1863), waxa ku jira fallaagadii dhaqdhaqaaqa Millerite (1856). Sidaas daraaddeed, muddadaasi waxay xanbaarsan tahay saxeexa “Runta.” Ku-noqoshadii Qaadeesh mar labaad 11-ka Sebtembar, 2001, waxay calaamadaynaysaa bilowga habka imtixaanka ee malaa'igta saddexaad, kaas oo ku dhammaanaya sharciga Axadda ee soo dhow, sida uu 1863 u sii tilmaamay.

Laga bilaabo sharcigaas Axadda ilaa waqtiga fursadda imtixaanka aadanuhu xidhmayso, Yerixoo iyo derbiyadeeda waa la dumin doonaa, taas oo waafaqsan xukunka fulineed ee lagu ridayo dhilladii Baabuloon ee taariikhdaas lagu metelay. Aayadda afartanaad waxay ka bilaabataa 1798, waxayna ku dhammaataa sharciga Axadda ee dhowaan imanaya ee aayadda afartan iyo kow. Wakhtiga ugu dambaysta ee 1798 wuxuu metelaa khadka gudaha ee kaniisadda Ilaah, isagoo ka bilaabmaya Millerites-ka dhaqdhaqaaqii malaa'igta kowaad ilaa uu gaadhayo dhaqdhaqaaqii malaa'igta saddexaad iyo boqol iyo afartan iyo afar kun. Dhammaantood hal aayad gudaheed.

Dagaalkii u dhexeeyey boqorka woqooyi oo bilaabmay markii boqorka koonfureed kor u kacay sannadkii 1798, waxaa la soo afjaray sannadkii 1989, markii boqorkii koonfureed lagu jebiyey isbahaysi u dhexeeyey boqortooyooyinka shanaad iyo lixaad ee waxsii sheegista Kitaabka Quduuska ah. Dagaalka boqorka woqooyi iyo boqorka koonfureed ee bilaabmay 1798, waxaa ay reer Miller u aqoonsadeen dagaal ka dhan ah Rooma, taas oo ay u arkayeen si fudud labada

awoodood ee wax baabbi'iyaa ee jaahilnimada iyo baabtiisnimada. Markii dagaalku dhammaaday 1989, saddexda awoodood ee wax baabbi'iyaa dhammaantood way ku lug lahaayeen, taasina waxay calaamad u ahayd bilowga sawirka waxsii sheegista ee saddexdaas awoodood dunida ugu hoggaaminaya Armageddoon, kaas oo juqraafi ahaan lagu matalay aayadda afartan iyo shanaad ee Daanyeel kow iyo toban.

Aayadaha afartan ilaa afartan iyo shan waxay aqoonsanayaan dhaqdhaqaaqyada nebiyadeed ee saddexda quwadood ee baadariga ku keenaya dhammaadkiisa inta u dhexaysa badaha iyo buurta quduuska ah ee ammaanta leh. Marka si sax ah loo fahmo, taariikhda nebiyadeed ee lagu matalay aayadda afartan iyo kow, waxay ka kooban tahay aayadaha afartan iyo kow ilaa afartan iyo afar.

Sidaas daraaddeed, laga bilaabo wakhtiga dhammaadka ee 1989, iyadoo la adeegsanayo markhaatiga labaad ee 1798, oo lagu aqoonsanayo bilowga iyo dhammaadka dagaalka u dhexeeya boqorka koonfureed iyo boqorka waqooyi, aayadda afartan iyo kow ilaa afartan iyo afar waxay tilmaamayaan midowga saddex-geesoodka ah ee baabtinimo bogsatay boogteedii dhimashada lahayd, aayadda afartan iyo shanna waa meesha ay ku timaaddo dhammaadkeeda. Aayaduhu, marka laga eego aragtidan, waxay soo bandhigayaan taariikh ka baxsan kaniisadda Ilaah, sida uu sidoo kale u matalo xidhiidhka ka dhexeeya toddobada shaabadood iyo toddobada kaniisadood ee ku jira kitaabka Muujintii.

Xarriiqda taariikhda nebinnimada ee uu matalayo 1798 waxay ugu horrayn ka dhigan tahay xukunka baadhista, halka xarriiqda ka bilaabmata isla bartaas ee 1989 ay ugu horrayn ka dhigan tahay xukunka fulinta. 1798 wuxuu ugu horrayn xoogga saarayaa shaqada rasuulka diyaariya jidka Rasuulka Axdiga, 1989-na wuxuu ugu horrayn xoogga saarayaa shaqada rasuulka Eliyaah.

Laga bilaabo 1798, markii kitaabkii Daanyeel la furay, waxaa jiray korodhka aqoonta taariikhda nebiyadeed, taas oo Masiixu dadkiisa ugu hoggaaminayo xiriir axdi ah oo dhammaystira isu-geynta joogtada ah ee ilaahnimada iyo aadannimada. Axdiga maalinta ugu dambaysa ah waxaa Qorniinka gudaheeda marar badan si cad loogu aqoonsadaa.

Bal eega, maalmo ayaa imanaya, ayaa Rabbigu leeyahay, oo aan axdi cusub kula dhigi doono reer binu Israa'iil iyo reer Yahuudah; mana ahaan doono sidii axdigii aan awowayaashood la dhigtay maalintii aan gacanta ka qabtay si aan uga soo bixiyo dalkii Masar; axdigaygii ay iyagu jebiyeen, in kastoo aan anigu iyaga u ahaa sayidkood, ayaa Rabbigu leeyahay. Laakiin kanu wuxuu ahaan doonaa axdigii aan la dhigi doono reer binu Israa'iil; maalmahaas dabadood, ayaa Rabbigu leeyahay, sharcigayga ayaan ku ridi doonaa gudahaooda, qalbigoodana waan ku qori doonaa; aniguna Ilaahoodaan ahaan doonaa, iyaguna dadkaygay ahaan doonaan. Oo mar dambe mid waluba deriskiisa ma bari doono, mid walubana walaalkiis ma bari doono, isagoo leh, Rabbiga barta; waayo, kulligood way i wada garan doonaan, laga bilaabo kan ugu yar ilaa kan ugu weynba, ayaa Rabbigu leeyahay; waayo, xumaantooda waan cafiyi doonaa, dembigoodana mar dambe ma soo xusuusan doono. Yeremyaah 31:31–34.

Nebiyada oo dhammu waxay tilmaamayaan maalmaha ugu dambeeya, weedha “maalmaha ugu dambeeya” ee nebiyaduna waxay ka dhigan tahay xilliga xukunka. Malaa'igtii kowaad waxay timid 1798, wakhtigii dhammaadka, si ay ugu dhawaaqdo furitaanka xukunka ee 1844, taas oo

sidoo kale ah imaatinka maalmaha ugu dambeeya. Maalmaha ugu dambeeya waa “maalmaha” Yeremyaah ee iman doona, marka Ilaah “cafiyi doono” “xumaanta” oo “uusan mar dambe xusuusan doonin” dembiyada dadkiisa. Shaqadaas waxaa dhammaystira Masiixu, isaga oo ah Wadaadka Sare maalinta kafaaraggudka ee tusaalaha ka soo horjeedda, intii lagu jiray “maalmaha ugu dambeeya.”

Haddii Adventism-kii Millerite uu iimaan ku sii socon lahaa iftiinka sii kordhaya ee malaa’igta saddexaad oo yimid Oktoobar 22, 1844, mar hore ayey hoygooda weligeed ah kula jiri lahaayeen Ciise. Tani waa waxa Yeremyaah uga jeedo marka uu leeyahay, “maalmahaas dabadeed.” “Maalmahaas” waa xilliyada nebinnimada ah ee horseeday, kuna dhammaaday, 1844. Iyagu waa “maalmaha” uu tixraacayo Daaniyeel cutubka laba iyo tobnaad.

Laakiin adigu jidkaaga u soco ilaa dhammaadku yimaado; waayo, waad nasan doontaa, oo saamigaagana waad istaagi doontaa dhammaadka maalmaha. Daaniyeel 12:13.

“Dhammaadka maalmaha,” ama sida Yeremyaah leeyahay, “maalmahaas dabadood,” Masiixu wuxuu qasdiyey inuu sharcigiisa geliyo qaybaha gudaha ee dadkiisa, oo uu sharcigiisa ku qoro qalbiyadooda. Qaybaha gudaha oo ah dabeecadda hoose, ama sida Bawlos ugu yeedho jidhka, qalbiguna uu yahay dabeecadda sare. Axdigu wuxuu ballanqaadaa inuu dadkiisa siiyo maskax cusub marka ay soo noqdaan, iyo jidh cusub Imaatinka Labaad. Dadku waxay ku dhaceen Aadan, kaas oo lagu abuuray suuradda Ilaah, oo lagu abuuray dabeecad sare iyo dabeecad hoose. Axdiga Masiixu waa inuu aadanaha ku furto labadooda dabeecadood habaarka dembiga.

“Maalmaha ugu dambeeya ee taariikhda dunidan, axdiga Ilaah la leeyahay dadkiisa xajiya amarradiisa waa in dib loo cusboonaysiiyaa. ‘Oo maalintaas ayaan axdi ugu dhigi doonaa iyaga dugaagga duurka, iyo haadda samada, iyo waxa dhulka ku gurguurta; qaansada iyo seefta iyo dagaalkana waan ka jebin doonaa dhulka, oo waxaan ka dhigi doonaa inay ammaan ku jiifsadaan. Oo weligay ayaan isku kaa meherin doonaa; haa, waxaan isku kaa meherin doonaa xaqnimo, iyo caddaalad, iyo naxariis jacayl leh, iyo raxmado. Xataa waxaan isku kaa meherin doonaa daacadnimo; adiguna Rabbiga waad garan doontaa.’”

“‘Oo waxay ahaan doontaa maalintaas, inaan maqli doono, ayaa Rabbigu leeyahay, waxaan maqli doonaa samooyinka, oo iyaguna waxay maqli doonaan dhulka; dhulkuna wuxuu maqli doonaa hadhuudhka, iyo khamriga, iyo saliidda; oo iyaguna waxay maqli doonaan Yesreceel. Oo iyada waxaan naftayda ugu beeran doonaa dhulka; oo waxaan u naxariisan doonaa tii aan naxariis helin; oo kuwa aan dadkayga ahayn waxaan ku odhan doonaa, Adigu waxaad tahay dadkaygii; oo iyaguna waxay odhan doonaan, Adigu waxaad tahay Ilaahaygayga.’ Hoosheeca 2:14-23.”

“Maalintaas, ... kuwa hadhay ee reer binu Israa’iil, iyo kuwa ka badbaaday reer Yacquub, ... waxay si run ah ugu tiirsanaan doonaan Rabbiga, Kan Quduuska ah ee Israa’iil.” Ishacyaah 10:20. “Quruun kasta, iyo qabiil kasta, iyo af kasta, iyo dad kasta” waxaa ka mid ahaan doona kuwa si farxad leh uga jawaaba farriinta ah, “Ilaah ka cabsada, oo ammaanta isaga siiya; waayo, saacaddii xukunkiisu waa timid.” Waxay ka jeesan doonaan sanam kasta oo ku xidhaya dhulkan, oo waxay “caabudi doonaan kan sameeyey samada, iyo dhulka, iyo badda, iyo ilo biyoodka.” Waxay iska xorayn doonaan qallooc kasta oo ku dheggan, oo waxay dunida

hortooda u istaagi doonaan iyagoo ah taallooyin naxariista Ilaah. Iyagoo addeecaya shuruud kasta oo rabbaani ah, malaa'igta iyo dadkuba waxay u aqoonsan doonaan inay yihiin kuwa “xajiya amarrada Ilaah, iyo rumaysadka Ciise.” Muujintii 14:6–7, 12.

“Bal eega, maalmuhu way imanayaan, ayaa Rabbigu leeyahay, markaas oo kan goda beeruhu uu gaadhi doono kan goosanaya, oo kan canabka tumana uu gaadhi doono kan abuurka beera; buuruhuna waxay tifqi doonaan khamri macaan, oo kuraha oo dhammuna way dhalaali doonaan. Oo waxaan soo celin doonaa maxaabiisnimada dadkayga reer binu Israa'iil, oo waxay dhisi doonaan magaaloooyinkii baabba'ay, wayna degi doonaan; waxay beeran doonaan beero canab ah, oo way cabbi doonaan khamrigooda; waxay kaloo samayn doonaan beero, oo waxay cuni doonaan midhahooda. Oo waxaan ku tallaali doonaa dalkooda, oo mar dambe lagama rujin doono dalkooda aan iyaga siiyey, ayaa Rabbiga Ilaahaaga ahu leeyahay. Caamoos 9:13–15.” Review and Herald, February 26, 1914.

Markii Yeremyaah yidhaahdo, “maalmahaas dabadeed,” “maalmaha” ka horreeyey hawsha uu matalayo Masiixu oo si kedis ah macbudkiisa ugu imanaya inuu nadiifiyo, waxay ahaayeen xilliyadii nebiyadeed ee ku dhammaaday 1798 iyo 1844. Dhammaadka maalmahaas nebiyadeed (xilliyadaas), ayaa calaamadeeyey afartan iyo lixdii sannadood ee Masiixu ku dhisay macbudkii Millerite-ka; oo markii uu si kedis ah u yimid Oktoobar 22, 1844, wuxuu oofinayey Malaakii cutubka saddexaad, taas oo uu sidoo kale oofiyeey markii uu macbudka nadiifiyey bilowgii iyo dhammaadkii adeeggiisa.

“Markii uu macbudka ka nadiifiyey iibsadayaasha iyo iibiyayaasha dunida, Ciise wuxuu ku dhawaaqay hawshiisa ah inuu qalbiga ka nadiifiyo wasakheynta dembiga,—damacyada dhulka, hawada nafsaddoonka ah, caadooyinka sharka leh, kuwaas oo nafta kharriba. Malaakii 3:1–3 ayaa la soo xigtay.” The Desire of Ages, 161.

Oo “maalmahaas dabadood,” Masiixu wuxuu damacsanaa inuu nadiifiyo macbudkii uu dhisay, kaas oo ka dhignaa shaqadiisa uu ku nadiifinayo qalbiyada dadkiisa wasakhda dembiga, ama sida Yeremyaah sheegay, isagoo sharcigiisa ku qoraya qalbiyadooda iyo qaybaha gudahooda.

Isaga oo ku eedaynaya iyaga, wuxuu yidhi, Bal eega, Rabbigu wuxuu leeyahay, Maalmo ayaa imanaya marka aan axdi cusub la dhigi doono reer binu Israa'iil iyo reer binu Yahuudah; oo aan la mid ahayn axdigii aan la dhigtay awowayaashood maalintii aan gacanta ka qabtay si aan uga soo bixiyo dalkii Masar; maxaa yeelay, iyagu kuma ay sii waarin axdigaygii, anna dan kama aan gelin, ayaa Rabbigu leeyahay. Waayo, kanu waa axdiga aan reer binu Israa'iil la dhigi doono maalmahaas dabadeed, ayaa Rabbigu leeyahay; sharciyadayda ayaan maskaxdooda gelin doonaa, qalbiyadoodana waan ku qori doonaa; aniguna waxaan u ahaan doonaa Ilaah, iyaguna waxay ii ahaan doonaan dad. Cibraaniyada 8:8–10.

Erayada ah “maalmahaas” waxay ahaayeen “dhamaadka maalmaha” ee Daanyeel, kuwaas oo ku dhammaaday 1798 iyo 1844. Khadka geeska Protestant-ka ee ka bilaabma 1798, ee aayadda afartanaad ee Daanyeel kow iyo tobnaad, wuxuu xoogga saarayaa xidhiidhka axdiga ee lala dhisayo boqol iyo afar iyo afartan kun. Erayga Cibraaniga ah ee “qori-tuur” waa dhagax yar oo loo adeegsan jiray in lagu go'aamiyo masiirka qofka. Daanyeel waxaa loo sheegay inuu tago oo nasto (geerida dhexdeeda), ilaa “dhamaadka maalmaha,” markaas oo, 1844, xukunku bilaaban doono oo

masiirkiisana la go'aamin doono.

Laakiinse adigu jidkaaga ku soco ilaa dhammaadku yimaado; waayo waad nasan doontaa, oo waxaad taagnaan doontaa qaybtaada dhammaadka maalmaha. Daanyeel 12:13.

“Maalmaha” “dhammaadka maalmaha,” waxay ka dhigan yihiin waxsii sheegyada wakhtiga ee ku dhammaaday 1844, waayo taas ka dib wakhti waxsii sheegid ah ma jiri doono mar dambe. Labada kun iyo saddexda boqol ee sannadood, oo ahaa araggii marah, oo macnihiisu yahay muuqashada kediska ah ee Masiixa ee meeshiisa quduuska ah, markaas way dhammaadeen, waxaana sidoo kale dhammaaday laba kun iyo shanta boqol iyo labaatanka sannadood ee cadho-gudashada ugu dambaysa, sida ay maalmaha cadho-gudashadii hore ugu dhammaadeen wakhtigii dhammaadka ee 1798. “Maalmahaas dabadood,” sida uu Yeremyaah tilmaamay, ayaa dabadeed Bawlos ka hadlay. Bawlos laba jeer ayuu tixraacayaa “maalmahaas dabadood” ee Yeremyaah, waayo Bawlos si fudud ugama hadlayo axdiga la dhisi lahaa “maalmahaas dabadood,” balse waxa ka sii muhiimsan, wuxuu aqoonsanayaa shaqada Masiixa sida Wadaadka Sare.

Maxaa yeelay qurbaan keliya ayuu kuwa quduus laga dhigayo weligood ku kaamil yeelay. Ruuxa Quduuska ahuna isaguna marag buu inooga yahay; waayo, markuu hore u yidhi, Kanu waa axdigii aan iyaga la dhigan doono maalmahaas dabadood, ayaa Rabbigu leeyahay, Shuruucdayda ayaan qalbigooda gelin doonaa, maskaxdoodana waan ku qori doonaa; oo dembiyadooda iyo xumaatooyinkoodana mar dambe ma aan xusuusan doono. Haddaba meesha kuwanu ka helaan saamaxaad, qurbaan dembi aawadiis loo bixiyo mar dambe ma jiro. Sidaas daraaddeed, walaalayaalow, innagoo dhiigga Ciise ku haysanna dhiirraanaa aynu ku galno meesha ugu quduusan, jid cusub oo nool oo uu inoogu quduus yeelay, xijaabka dhexdiisa, taas oo ah jidhkiisa; oo innagoo wadaad sare ku leh guriga Ilaah. Cibraaniyada 10:14–21.

Laba boqol iyo labaatanka sannadood ee isku xidha waxsii sheegidda muuqashada Masiixa ee aragtida marah, iyo waxsii sheegidda laba kun iyo shan boqol iyo labaatanka sannadood ee aragtida chazon ee taariikhda waxsii sheegidda, waxay isu xidhayaan, ama isku xidhayaan, bilowga labadaas xilli oo waxsii sheegid ah, iyagoo leh xidhmo astaan ah oo matasha isu-geynta dadnimada iyo ilaahnimada, taas oo ah hawsha Masiixu ku dhammaystiro daahirinta dhacaysa inta lagu jiro dhaqdhaqaaqa malaa'igta saddexaad, oo ku dhammaata axdiga uu la dhigto boqol iyo afartan iyo afarta kun.

Aragtida chazon, oo muujinaysa ku tumanidda macbudka, waa aragtida aadanaha oo dembi lagu tuntay tan iyo kacdoonkii Aadan ee Beertii Ceeden; aragtida marah-na, oo muujinaysa shaqada Masiixa ee soo celinta iyo nadiifinta macbudka, labaduba waxay rumoobeen Oktoobar 22, 1844. Waxaa jira laba waxsii sheeg oo laba kun iyo shan boqol iyo labaatanka sannadood ah oo ku saabsan cadhada Ilaah, kuwaas oo metelaya ku tumanidda ciidanka iyo meesha quduuska ah.

Labadaas waxsii sheegyadaas waxay ka dhigan yihiin ku tumashada ama hoos-u-dhigista binu-aadmiga, taas oo dib loogu soo celin doono aragtida marah. Labadaas cadhadood ee Ilaah ku kacay dadkiisa waxay ka dhigan yihiin cadhada ku soo degtay aadanaha dhacay, taas oo keliya lagu badbaadin lahaa oo dib loogu soo celin lahaa shuqulka Masiixa ee dib-u-dhiska iyo nadiifinta macbudka dhacay.

Labada cadho waxay astaan u yihiin dabeecadda sare iyo dabeecadda hoose ee aadanaha. Dhicitaankii Aadan, dabeecadda hoose ayaa la wareegtay sarreyntii dabeecadda sare, halka ujeeddadii Masiixu dadka u lahaa ay ahayd in dabeecadda sare ay ka taliso dabeecadda hoose. Dhicitaankii Aadan, dabeecadda sare waxay u dhacday damacyadii dabeecadda hoose, oo qorshihii Ilaahna wuu rogmaday. Tanu waa waxa loola jeedo “soo-noqoshada” Kitaabka Quduuska ah. In la soo noqdo waxay ka dhigan tahay in dabeecadda sare dib loogu soo celiyo meesheedii xukunka ee ay kaga talin lahayd dabeecadda hoose. Soo-noqoshadu waxay tahay rogid, ama madax-rogid.

Cadhadii ugu horraysay ee ka gees ahayd boqortooyadii woqooyi waxay ahayd cadhadii ka gees ahayd dabeecadda hoose oo dabeecadda sare ka hoosaysiisay xilligii dhicitaanka. Cadhadaas ayaa marka hore timid, waayo Masiixu wuxuu hawsha furashada ka bilaabay isla meeshii ay markii ugu horraysay ka bilaabatay, waxayna ka bilaabatay damaca dabeecadda hoose, kaas oo ahaa damaca rabitaanka cuntada. Masiixu shaqadiisii wuxuu ku bilaabay afartan maalmood oo soon ah.

“Masiixu wuu oгаа in si uu si guul leh ugu sii wado qorshaha badbaadada ay tahay inuu ka bilaabo hawsha furashada dadka isla meeshii halaaggu ka billowday. Aadan wuxuu ku dhacay ku raacidda rabitaanka caloosha. Si uu dadka ugu dhufto waajibaadkooda ah inay adeecaan sharciga Ilaah, Masiixu wuxuu hawshiisa furashada ka bilaabay dib-u-habaynta caadooyinka jireed ee dadka. Hoos-u-dhaca akhlaaqda iyo fasahaadka ku dhacay jinsiyadda aadanaha intooda badan waxa ugu weyn ee sababay waa ku raacidda rabitaan qalloocan.” Testimonies, volume 3, 486.

Cadhadii labaad waxay ku dhacday dabeecadda sare, oo uu matalayay boqortooyadii koonfureed, meesha Yeruusaalem ku taallo, taas oo ah magaalada Ilaah doortay inuu magiciisa dhigo. Oktoobar 22, 1844, shaqadii Masiixu damacsanaa inuu qabto, iyo shaqada uu hadda fulinayo, waxaa lagu matalayaa labada ul ee Yexesqeel.

Marka labadii ul ee Yexesqeel la isu geeyo oo ay noqdaan hal ul weligood, tani waxay tilmaamaysaa axdiga uu Masiixu dembiga uga qaadayo dadkiisa weligiis, oo dabeecadaha sare iyo hoose dib loogu celinayo qaab-dhismeedkoodii kala-sarraynta saxda ahaa, oo dadkuna mar kale ay noqdaan kuwo dhammaystiran. Xaaladda aan la beddelin, dabeecadda hoose ee dadka, oo uu matalayay cadho-galkii kowaad, ayaa xukumi jirtay dabeecadda sare ee dadka oo uu matalayay cadho-galkii dambe. Sidaas darteed, cadho-galkii kowaad wuxuu ka gees ahaa boqortooyadii woqooyi, taas oo juqraafi ahaan “kor” ka xigtay boqortooyadii koonfureed.

Laba boqol iyo labaatanka sannadood ee isku xira labada aragti ee marah iyo chazon la xidhiidha ilaahnimada iyo dadnimada, bilowgooda is-waafaqsan dhexdiisa, dhammaantood waxay ku midoobaan ul keliya marka Masiixu dhammaystiro shuqulka malaa’igta saddexaad isaga iyo boqol iyo afartan iyo afarta kun. Waa waxsii sheegidda xanaaqii ugu dambeeyey ee ka geesta ahaa boqortooyada koonfureed oo ku xidhanta waxsii sheegidda muuqashadii 1844, waayo, axdigu wuxuu baddalaadda ku bixiyaa maan cusub xilliga soo noqoshada, laakiin jidhka cusub (boqortooyada waqooyi) waxaa dib loo soo celiyaa oo keliya imaatinka labaad, il-biriqsigii isha gudaheed.

Aayadda afartanaad ee Daanyeel kow iyo tobnaad waxay tilmaamaysaa labadaba wakhtiyada dhammaadka, sidaas ku samayna waxayna adkaynaysaa xariiq gudaha ah iyo xariiq dibadda ah oo taariikhda nebinnimada ah inta lagu jiro taariikhda bahalka dhulka ee Muujintii cutubka saddex iyo tobnaad. Runta lagu furfuro aayaddan waxay metelaan labadaba xariiqyada gudaha iyo dibadda ee runta kuwaas oo Masiixu u yimid inuu ku aqoonsado oo ku dhammaystiro dadkiisa dhexdiisa. Runta ah in bini-aadannimada oo la midoobtay ilaahnimada aysan dembaabin, waxaa lagu metelayaa iftiinka ku xidhan saamaynta ka dhalata furfuridda aqoonta, waxayna meteshaa runta gudaha ee dadka Ilaah maalmaha ugu dambeeya. Iftiinka lagu metelay dagaalka u dhexeeya quwadaha dunida u horseeda Armageddoon waa runta dibadda ee dadka Ilaah maalmaha ugu dambeeya.

Waxaan daraasaddan ku sii wadi doonaa maqaalka xiga.

Markaasaa eraygii Rabbigu mar kale ii yimid, isagoo leh, Weliba, wiilka Aadanow, ul qudha qaado, oo ku qor, Yahuudah, iyo reer binu Israa'iil oo saaxiibbadiis ah; dabadeedna ul kale qaado, oo ku qor, Yuusuf, oo ah ushii Efrayim, iyo guriga Israa'iil oo dhan oo saaxiibbadiis ah; oo midba midka kale ku dar si ay u noqdaan hal ul, oo gacantaada ku noqdaan hal ul. Oo marka dadka reerkaaga ah ay kula hadlaan, iyagoo leh, Miyaadan noo caddayn doonin waxa aad kuwanu uga jeeddo? waxaad ku tidhaahdaa, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Bal eega, waxaan qaadi doonaa ushii Yuusuf oo ku jirta gacanta Efrayim, iyo qabiilooyinka Israa'iil ee la jira, oo waxaan ku dari doonaa isaga, taasoo ah ushii Yahuudah, oo waxaan ka dhigi doonaa hal ul, oo gacantayday ku noqon doonaan hal ul. Oo ulihii aad wax ku qortayna waxay gacantaada ku jiri doonaan indhahooda hortooda. Oo waxaad ku tidhaahdaa, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Bal eega, waxaan reer binu Israa'iil ka dhex qaadi doonaa quruumaha ay tageen, oo gees walba ka soo ururin doonaa, oo waxaan keeni doonaa dalkoodii; oo waxaan ka dhigi doonaa quruun qudha dalka ku yaal buuraha Israa'iil dushooda; oo boqor qudhi baa kulligood boqor u ahaan doona; oo mar dambe ma ay ahaan doonaan laba quruumood, oo mar dambe innaba looma kala qaybin doono laba boqortooyo. Oo mar dambe isma ay nijaasayn doonaan sanamyadooda, iyo waxyaalhooda karaahiyada ah, iyo xadgudubyadooda midnaba; laakiinse waxaan ka badbaadin doonaa meelihii ay degganaayeen oo ay ku dembaabeen oo dhan, oo waan daahirin doonaa; sidaas daraaddeed iyagu waxay ahaan doonaan dadkayga, aniguna waxaan ahaan doonaa Ilaahood. Oo addoonkayga Daa'uud baa boqor u ahaan doona; oo kulligood waxay lahaan doonaan adhijir qudha; oo weliba xukummaydayday ku socon doonaan, qaynuunnadaydana way dhawri doonaan oo way samayn doonaan. Oo waxay degganaan doonaan dalkii aan siiyey addoonkayga Yacquub, kaasoo ay awowayaashiin degganaayeen; oo way degganaan doonaan dhexdiisa, iyaga, iyo carruurtooda, iyo carruurta carruurtooduba weligood; oo addoonkayga Daa'uudna wuxuu ahaan doonaa amiirkooda weligiis. Oo weliba axdiga nabadda ayaan la dhigan doonaa iyaga; wuxuu iyaga u ahaan doonaa axdi weligiis ah; oo waan dejin doonaa, waanan badin doonaa, oo meeshayda quduuska ahna waxaan dhex dhigi doonaa weligeedba. Taambuuggayguna wuu la jiri doonaa iyaga; haa, anigu waxaan ahaan doonaa Ilaahood, iyaguna waxay ahaan doonaan dadkayga. Oo quruumuhuna waxay ogaan doonaan in aniga Rabbigu quduus ka dhigo Israa'iil, markii meeshayda quduuska ahi ay weligeedba dhex taallo iyaga. Yexesqeel 37:15–28.